

Nr 16.

Godkänd av första kammaren den 13 februari 1920.

Godkänd av andra kammaren den 13 februari 1920.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse i vissa delar av förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm den 23 maj 1862, dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av § 3 i lagen angående folkskoleväsendet i Stockholm den 15 maj 1903.

(Konstitutionsutskottets utlåtande nr 2.)

Till Konungen.

Genom en till riksdagen avlåten, den 16 januari 1920 dagtecknad proposition, nr 25, har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till lag om ändrad lydelse i vissa delar av förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm den 23 maj 1862.

Med överlämnande av konstitutionsutskottets i ärendet avgivna, av riksdagen godkända utlåtande, nr 2, får riksdagen anmäla, att det i propositionen innefattade lagförslaget icke kunnat i oförändrat skick av riksdagen godkännas, men att riksdagen i anledning av samma proposition för sin del antagit följande

L a g

om ändrad lydelse i vissa delar av förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm den 23 maj 1862.

Häri genom förordnas, att §§ 4, 15, 18, 23, 26, 30, 31, 33—39, 42 och 49 i förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm den 23 maj 1862 skola erhålla följande ändrade lydelse:

§ 4.

Kommunens — — — — — befatta.

Verkställighet och förvaltning tillkomma, *under ledning av det stads-kollegium, varom i § 33 stadgas*, de särskilda, *under stadsfullmäktige ställda nämnder (styrelser)* eller personer, som för sådant ändamål utses och vilka var inom sitt område äro för omförmälda göromål ansvariga.

De förvaltningsmyndigheter, åt vilka vården om kommunens gemensamma angelägenheter *sålunda* närmast anförtrodd är, hava *ock främsta* åliggandet att verka till kommunens gagn och tillse, att de allmänna behoven varda fyllda i den mån tillgångar därtill finnas eller kunna beredas.

Överståhållaren — — — — — angelägenheter.

§ 15.

Mom. 1. Stadsfullmäktig — — — — — fråga.

Mom. 2. Nedan nämnda personer må, med hänsikt till deras ämbets- eller tjänstemannaställning, icke vara stadsfullmäktige, nämligen överståhållaren, underståhållaren, polismästaren och stadens fiskaler ävensom de tjänstemän och betjante, vilka i och för sina befatningar äro inför stadsfullmäktige eller *stadens nämnder redo* skyldiga.

Vid — — — — — deltaga.

§ 18.

Stadsfullmäktige välja årligen bland sig en ordförande *samt en förste och en andre* vice ordförande, om vilka val underrättelse skall till överståhållarämbetet insändas.

Äro vid något stadsfullmäktiges sammanträde både ordföranden och vice ordförandena hindrade att närvara, välja de, som tillstådes äro, en annan ordförande för tillfället.

Fullmäktige — — — — — utfärda.

§ 23.

Mom. 1. — — — — —

Mom. 2. Till — — — — — stadsutskylder.

Angående röstövertikt vid val av borgarråd stadgas i § 34.

Mom. 3. — — — — —

Mom. 4. — — — — —

§ 26.

Till stadsfullmäktiges åligganden och befogenhet hör:

att — — — — — hänskjutas;

att meddela beslut i angelägenheter, som av de för verkställighet och förvaltning tillsatta nämnder eller personer likmätigt de för en var av dem gällande instruktioner fullmäktiges prövning underställas;

att, efter granskning av de utav vederbörande förvaltningsnämnder upprättade utgifts- och inkomstförslag, bevilja medel till stadsutgifternas bestridande samt förordna om uttaxering av de skattebidrag, vilka utöver befintliga tillgångar kunna till stadens allmänna gagn eller särskilda dess behov erfordras, ävensom i fråga om utgifter för nya ändamål bestämma de grunder, efter vilka uttaxering därav skall äga rum; samt

att årligen genom revisorer, vilka stadsfullmäktige utse, granska dem underlydande nämnders räkenskaper och förvaltning under nästföregående året; ägande fullmäktige, sedan revisionsberättelser till dem inkommit och vederbörande fått tillfälle att över gjorda anmärkningar sig förklara, efter befogenhet avgöra, huruvida anmärkning må förfalla eller laglig åtgärd för bevakande av stadens rätt bör vidtagas.

Över — — — — del.

Stadsfullmäktige — — — — angelägenheter.

Den, vilken såsom ledamot av stadsfullmäktige underlydande nämnd eller eljest är redovisningsskyldig till kommunen, må icke väljas till revisor av förvaltning, för vilken han har att redovisa, ej heller deltaga i val av revisor av sådan förvaltning eller i beslut i anledning av revisorernas granskning av sagda förvaltning.

§ 30.

För att vinna gällande kraft, skola stadsfullmäktiges beslut underställas Kungl. Maj:ts nådiga prövning och fastställelse, då de angå:

- a) — — — — —
- b) — — — — —
- c) — — — — —
- d) förändring i de av Kungl. Maj:t för *stadskollegiet eller stadens nämnder* fastställda instruktioner; och
- e) — — — — —

§ 31.

Överståthållarämbetets stadfästelse erfordras för att giva gällande kraft åt stadsfullmäktiges beslut i alla övriga ämnen med undantag av följande, varuti avgörandet ankommer endast på fullmäktige, nämligen:

- a) — — — — —
- b) — — — — —
- c) — — — — —
- d) — — — — —
- e) — — — — —
- f) — — — — —
- g) *antagande och entledigande ävensom avlöande av borgarråd;*
- h) *antagande och entledigande ävensom avlöande av den hos stadsfullmäktige anställde sekreterare och vaktbetjäning; samt*
- i) *beslut, varigenom stadsfullmäktige ansett en hos dem omedelbart väckt eller ifrån stadskollegiet eller någon av nämnderna hänskjuten fråga böra förfalla eller icke för närvarande kunna till bifall föranleda.*

§ 33.

Stadskollegiet åligger att å stadsfullmäktiges vägnar leda förvaltningen av stadens angelägenheter. Stadskollegiet har för sådant ändamål:

- att med uppmärksamhet följa förvaltningen i alla riktningar;*
- att utan tidsutdräkt göra de framställningar och förslag hos fullmäktige eller vidtagna de åtgärder i övrigt, som härav föranledas;*
- att tillse, det ärenden, i vilka fullmäktige skola meddela utlåtanden eller beslut, varda, innan de till handläggning där förekomma, underkastade*

erforderlig utredning, samt till föredragning i fullmäktige bereda och avgiva yttranden i dylika ärenden; samt

att å fullmäktiges vägnar övervaka verkställigheten av fullmäktiges beslut.

Stadskollegiet äger att från stadens nämnder eller tjänstemän infordra de yttranden och upplysningar, som för ärendenas utredande äro av nöden, och vaka över, att de varda utan onödigt dröjsmål avgivna, ävensom att hos överståthållarämbetet omedelbart göra framställningar om upplysningars infordrande från ämbetsmyndigheter, på sätt för fullmäktige i § 28 är medgivet.

Instruktion för stadskollegiet, vartill stadsfullmäktige uppgöra förslag, fastställles av Kungl. Maj:t.

§ 34.

Mom. 1. Stadskollegiet utgöres av

a) stadsfullmäktiges ordförande och båda vice ordförande,

b) minst tre, högst sex borgarråd samt

c) ytterligare nio ledamöter.

Mom. 2. Borgarråden, vilka hava de särskilda åligganden, varom nedan i §§ 35 och 37 förmåles, väljas av stadsfullmäktige för en tid av sex år. Skola samtidigt flera borgarråd tillsättas, anställles, såframt omröstning äskas, särskilt val av varje borgarråd. Vid varje val, där omröstning ägt rum, är den vald, som erhållit minst två tredjedelar av de avgivna rösterna. Uppnås vid val av visst borgarråd ej sagda röstetal, skall detta val uppskjutas till en följande dag. Vid den andra omröstning, som då anställles, må endast ifrågakomma de två, som vid första omröstningen erhållit de flesta rösterna, eller, om flera än två erhållit högsta röstetalet eller jämte den, som fått de flesta rösterna, flera än en erhållit näst högsta röstetalet, samtliga dessa; och är den vald, som då erhållit de flesta rösterna. Mellan lika röstetal avgör lotten. Avgår borgarråd före den bestämda tjänstgöringstidens utgång, skall befattningen så snart ske kan återbesättas. För tiden intill dess nytt val skett ävensom vid tjänstledighet för borgarråd äge stadskollegiet utse annan bland sina ledamöter att uppehålla tjänsten. Till borgarråd må allenast utses person med synnerlig insikt och erfarenhet i kommunala förvaltningsfrågor eller eljest i allmänna värv.

De under mom. 1 c) omförmälda ledamöterna jämte ersättare för dem till lika antal välja stadsfullmäktige bland sig å första sammanträdet i april

månad de år, då val till fullmäktige äga rum. Vid valet skall, där det ej jämlikt mom. 3 sker proportionellt, ordningen mellan ersättarna särskilt bestämmas.

Om skyldighet för de ledamöter av stadskollegiet, som omförmälas i mom. 1 b) och c), att vid varaktigt förfall avgå, samt om ersättares tjänstgöringsskyldighet gälle vad i kollegiets instruktion är stadgat.

Mom. 3. Val av de i mom. 1 c) omförmälda ledamöterna i stadskollegiet jämte ersättare för dem, ävensom, därest stadsfullmäktige till särskilt utskott eller kommitté för beredning överlämna visst eller vissa ärenden, val till sådant utskott eller kommitté skola, där två eller flera personer skola utses, ske proportionellt på sätt därom är särskilt stadgat, därest sådant äskas av minst så många väljande, som motsvara det tal, vilket erhålles, om samtliga väljandes antal delas med det antal personer, valet avser, ökat med 1. I fråga om ersättare för ledamot i stadskollegiet äger härvid vad om suppleant är stadgat motsvarande tillämpning.

§ 35.

Mom. 1. Stadsfullmäktiges ordförande och båda vice ordförande utöva enahanda befattningar i stadskollegiet.

Överståthållaren eller, där han är hindrad, underståthållaren äger övervara stadskollegiets sammanträden samt deltaga i överläggningarna men ej i beslutet.

Den hos stadsfullmäktige anställda sekreteraren tjänstgör ock i sådan egenskap hos stadskollegiet.

Mom. 2. Borgarråden föredraga i stadskollegiet ärenden, som på kollegiets handläggning ankomma. Angående ärendenas fördelning mellan borgarråden gälle vad därom är i stadskollegiets instruktion stadgat.

Borgarråd skall, ändock han icke är stadsfullmäktig, närvara vid fullmäktiges sammanträden, där ej förfall, som av fullmäktige godkännes, föreligger, och äge därvid deltaga i överläggningarna med rätt att framställa förslag samt att få sin mening till protokollet antecknad.

Borgarråd åtnjuter arvode, för år räknat, efter stadsfullmäktiges bestämmande. Med befattningen såsom borgarråd må ej utan stadsfullmäktiges medgivande förenas annan befattning i stadens tjänst eller därmed jämförligt allmänt eller enskilt uppdrag.

§ 36.

För de i § 4 andra stycket omförmälda ändamål skola finnas en drätselnämnd och en fattigvårdsnämnd. I upprättade instruktioner, som på förslag av stadsfullmäktige av Kungl. Maj:t fastställas, bestämmes för varje nämnd antalet ledamöter och suppleanter.

Finna stadsfullmäktige lämpligt, att särskild nämnd (*styrelse*) tillsettes för *verkställighet eller förvaltning beträffande* ärenden av viss art, hava fullmäktige att upprätta förslag därtill och underställa detsamma Kungl. Maj:ts prövning.

Överståhållaren är obetaget att övervara nämndernas sammanträden samt att deltaga i överläggningarna men ej i besluten.

§ 37.

Stadskollegiet utser till ordförande i drätselnämnden och till ordförande i fattigvårdsnämnden de borgarråd, vilkas föredragningskyldighet omfattar de till dessa nämnders arbetsområden hörande ärenden, ävensom bland borgarråden ordförande i de övriga nämnder, beträffande vilka sådant är i kollegiets instruktion föreskrivet, därvid hänsyn toges till den fördelning av föredragningskyldigheten, varom i § 35 förmäles. Tillika utser stadskollegiet bland sina jämlikt § 34 mom. 1 c) valda ledamöter vice ordförande i drätselnämnden, fattigvårdsnämnden samt de övriga nämnder, rörande vilka bestämmelse härom är i kollegiets instruktion lämnad.

Av stadskollegiet utsedda ledamöter i stadens nämnder tjänstgöra under den tid, de tillhöra kollegiet, eller den kortare tid, kollegiet vid valet bestämmer. Bliva platser, varom här är fråga, lediga, skola de av stadskollegiet omedelbart återbesättas. Den, som jämlikt § 34 av stadskollegiet utsetts i borgarråds ställe, uppehålle jämväl den befattning, denne innehar såsom ordförande i nämnd.

De ledamöter i nämnder, vilka ej jämlikt första stycket utses av stadskollegiet, ävensom suppleanter till fastställt antal väljas av stadsfullmäktige, där ej i nämndernas instruktioner eller eljest beträffande vissa ledamöter eller suppleanter är annorlunda stadgat. Till ledamöter och till suppleanter kunna stadsfullmäktige välja såväl ledamöter av stadsfullmäktige som ock andra stadens inbyggare, som äro till fullmäktige valbara. Dessa ledamöters och suppleanters tjänstgöringstid är två år, räknat från och med den 1 januari. Vid lagtima sammanträdet i december månad återbesättas de platser, som vid då löpande tjänstgöringsårs slut bliva genom avgång lediga.

Avgående ledamot eller suppleant i nämnd kan omväljas.

Om sättet för stadsfullmäktiges val av ledamöter och suppleanter i drätselnämnden gälle vad i § 34 mom. 3 är om val av vissa ledamöter i stadskollegiet stadgat.

§ 38.

Kvinna, som blivit utsedd till ledamot eller ersättare i stadskollegiet eller till ledamot eller suppleant i nämnd, är berättigad att när som helst avsäga sig uppdraget.

§ 39.

Vad till fullgörande av de åligganden, som här ovan finnas i allmänhet antydda, nämnderna hava att vidare iakttaga såväl i fråga om föremålen för deras skilda verksamhet och den befogenhet, en var av dem tillkommer, som beträffande ordningen och sättet för ärendenas behandling m. m., bestämmes i nämndernas instruktioner.

§ 42.

Stadens nämnder böra inom tid, som stadsfullmäktige äga bestämma, dock senast den 15 oktober varje år, till stadskollegiet avlämna förslag över de utgifter och inkomster, som under det näst följande året äro för en var av dem att emotse; skolandet dessa förslag upptaga

å ena sidan:

de — — — — förfalla;

de — — — — förestå; samt

de utgifter, som erfordras till företag, vilka nämnden anser sig ytterligare böra till stadens allmänna nytta föreslå;

och å andra sidan:

alla för kommunalbehov beviljade anslag, som vid det näst följande årets uppbörd skola till nämnden inflyta;

de inkomster, vilka på annan grund antagas under samma år komma nämnden för kommunens räkning tillgodo; och

de — — — — beredas.

Innan de av andra nämnder än drätselnämnden avgivna förslag företagas till behandling i stadskollegiet, skola yttranden över förslagen inhämtas från drätselnämnden.

§ 49.

Den, som med stadsfullmäktiges eller *stadens nämnders beslut* i stadens gemensamma angelägenheter icke åtnöjes, äger att däruti söka ändring genom besvär, vilka jämte det överklagade beslutet böra före klockan tolv å fjortonde dagen efter det klaganden av beslutet erhöi del, dagen då sådant skedde likväl oräknad, till överståthållarämbetet ingivas.

Klaganden — — — — — offentliggjordes.

Söker — — — — — förordna.

Besvär, varmed åsyftas, att något av stadsfullmäktige eller *nämnd meddelat* beslut i fråga, som till kommunens gemensamma angelägenheter hör, bör av annan orsak än de här ovan uppgivna undanröjas, må icke av överståthållarämbetet till prövning upptagas.

Denna lag träder i kraft den 1 april 1920.

De, som då äro ledamöter eller suppleanter i beredningsutskottet, skola med samma uppdrag fortfara till den 10 april 1920. Från och med sistnämnda dag skall förvaltningen av stadens angelägenheter ledas av stadskollegiet, i följd varav ledamöter och ersättare i kollegiet skola utses under tiden den 1—9 april 1920. De val av borgarråd, som då förrättas, gälla en tid av allenast fem år.

De, som på grund av tidigare uppdrag äro ledamöter eller suppleanter i nämnd, i vilken det tillkommer stadskollegiet att utse ordförande eller vice ordförande, skola frånträda sina befattningar den 10 april 1920. Från och med sist sagda dag skola sådana nämnder hava den sammansättning, som med lagens stadganden överensstämmer, i följd varav val till ledamöter och suppleanter i nämnderna skola företagas under tiden den 1—9 april 1920. De ledamöter och suppleanter, som då utses av stadsfullmäktige, väljas för tiden till och med den 31 december 1921, dock att bland dessa för varje nämnd halva antalet eller, där hela antalet är ojämnt, det antal, som närmast understiger hälften, skall efter lottning inför nämnden utträda vid slutet av år 1920.

Vidare har Eders Kungl. Maj:t genom en till riksdagen avlåten, den 16 januari 1920 dagtecknad proposition, nr 27, under åberopande av bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för

samma dag, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till lag om ändrad lydelse av § 3 i lagen angående folkskolväsendet i Stockholm den 15 maj 1903.

Riksdagen får härmed anmäla, att riksdagen bifallit Eder Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition.

Stockholm den 12 februari 1920.

Med undersåtlig vördnad. •
